

Algemene Beschouwingen CDA Meppel Programmabegroting 2026–2029

Voorzitter,

Allereerst onze dank voor de voorliggende programmabegroting. Het is de laatste begroting van deze raadsperiode, een begroting die de balans opmaakt van wat bereikt is, en tegelijk de brug slaat naar de volgende bestuursperiode – en daarmee naar de volgende generatie.

CDA Meppel neemt telkens haar verkiezingsprogramma met de titel “Voor de volgende generaties” als vertrekpunt. Want dát is waar het ons om te doen is: een Meppel waar het goed wonen, werken en leven is – niet alleen voor onszelf, maar juist voor de generaties na ons.

We zien in deze programmabegroting veel terug van de uitgangspunten die ons dierbaar zijn: rentmeesterschap, zorg voor elkaar, sociale samenhang, financiële degelijkheid en toekomstgericht bestuur. Toch zijn er ook zorgen. Zorgen over uitvoeringskracht, over oplopende lasten voor onze inwoners (nu en in de toekomst) en over de balans tussen ambities en de beschikbare middelen.

Door deze bril beschouwen wij deze begroting aan de hand van vijf thema's.

1. Rentmeesterschap en toekomstgerichtheid

Voorzitter, Rentmeesterschap is een kernwaarde van het CDA. We hebben de plicht om goed te zorgen voor wat ons is toevertrouwd – de aarde, onze gemeente, onze voorzieningen – en die op verantwoorde wijze door te geven.

We waarderen dat het college koers houdt op financiële degelijkheid en op het realiseren van de forse investeringsagenda. Grote projecten als Noordpoort, Nieuwveense Landen, de vernieuwing van Ogterop, scholen, het zwembad en sportaccommodaties vormen samen een enorme opgave. Dat vraagt niet alleen investeringsruimte, maar ook uitvoeringskracht.

Rentmeesterschap betekent voor ons: investeren waar het moet en zuinig zijn op wat we al hebben. Goed onderhoud van wegen, bruggen en maatschappelijke accommodaties is minstens zo belangrijk als nieuwbouw. We blijven daarom benadrukken dat beheerplannen degelijk financieel onderbouwd moeten zijn, zodat we niet bouwen op drijfzand.

We zien in deze begroting bovendien de eerste effecten van het traject Kiezen voor de Toekomst. Een traject dat past bij rentmeesterschap: zorgvuldig wegen van ambities en beschikbare middelen, met oog voor de houdbaarheid van onze financiën. Daarbij hoort ook dat we kritisch blijven op nieuwe taken en dat we niet meer beloven dan we kunnen waarmaken.

2. Sociale samenhang en maatschappelijke voorzieningen

Een samenleving is véél meer dan stenen en cijfers. Ze leeft in de ontmoeting tussen mensen. CDA Meppel hecht groot belang aan een sterke sociale basis – aan scholen, sportverenigingen, dorpshuizen en buurthuizen, aan plekken waar mensen elkaar ontmoeten en meedoen. En bovenal aan alle vrijwilligers die dit mogelijk maken!

De uitwerking van de Visie doorontwikkeling Sociale Basis kan wat ons betreft niet snel genoeg gaan. Het is belangrijk maatschappelijke voorzieningen te versterken, met het strategisch huisvestingsplan maatschappelijke accommodaties als kader. Daarmee investeren we in de toekomst van onze dorpen, wijken en buurten.

Tegelijk vragen we aandacht voor de betaalbaarheid en de spreiding van voorzieningen. Niet in elke wijk, buurt of dorp kunnen alle voorzieningen aanwezig zijn, maar iedereen moet daar wel terecht kunnen. Dat vraagt maatwerk en samenwerking met inwoners. CDA Meppel roept het college op om bij de verdere uitwerking van de investeringsagenda de stem van de gemeenschap nadrukkelijk te blijven horen – want maatschappelijke voorzieningen zijn van én voor de samenleving.

Ook waarderen wij de voortgang van het wijk- en dorpsgericht werken. Een aanpak die aansluit bij het DNA van Meppel: dichtbij, betrokken en samen.

3. Zorg voor elkaar en investeren in preventie

Voorzitter,

De gemeente is er bij uitstek om te borgen dat niemand buiten de boot valt. Wij zien in de begroting dat preventie – terecht – prioriteit nummer één blijft. Preventie is niet alleen een financieel instrument, maar bittere noodzaak vanuit het menselijke perspectief! Door te investeren in de sociale basis, in jeugd, sport, gezondheid en ontmoeting, voorkomen we dat problemen groter worden.

CDA Meppel onderschrijft de drie onderzoeksrichtingen van Kiezen voor de Toekomst – preventie, wijkgericht werken en investeren in de organisatie – maar benadrukt dat de uitkomsten vooral concreet moeten leiden tot een betere leefomgeving voor onze inwoners, niet alleen tot bezuinigingen. Preventie mag en moet geen dogma worden.

We blijven pleiten voor normaliseren en vertrouwen: niet elk risico is een probleem, en niet elk kind of jongere die anders is, heeft zorg nodig. De beste preventie is een samenleving waarin mensen elkaar kennen en zien.

We vragen daarnaast blijvende aandacht voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. De druk op de jeugdzorg blijft hoog, de instroom groot. Daar waar mogelijk moeten we terug naar de kern: nabij, samen, en met een menselijke maat.

4. Financiële degelijkheid en doelmatigheid

Voorzitter,

De financiële situatie van Meppel is verbeterd. De begroting laat een positief structureel saldo zien en voldoet aan de eisen van de provincie. Dat is een compliment waard.

Maar er zijn ook waarschuwingen: de schuldquote stijgt als we fors blijven investeren, de lasten voor inwoners nemen dan ook toe en de ruimte in de begroting is beperkt. Financiële degelijkheid blijft dus geboden.

CDA Meppel blijft vasthouden aan het principe dat structurele uitgaven alleen gedekt mogen worden door structurele inkomsten. En dat we als gemeente niet meer moeten doen dan we aankunnen – niet financieel, en niet organisatorisch.

We vragen daarom blijvende aandacht voor de uitvoerbaarheid van beleid. De tekorten op de arbeidsmarkt raken ook de gemeente zelf. Slim samenwerken met andere gemeenten in de regio, digitalisering en innovatie kunnen helpen om de organisatie wendbaar te houden. Wat dat betreft begrijpen wij dat extra budget voor structuurversterkende maatregelen wordt gevraagd. Maar de fractie van CDA Meppel heeft wel moeite met de onderbouwing, de wijze waarop dit in de begroting terecht is gekomen en ook hoe er gereageerd is in de raadscommissie. CDA Meppel stelt ook hier de vraag welk probleem we oplossen en of de oorzaak hiermee wordt aangepakt. Mede daarom dienen wij de motie Motie Toelichting onderbouwing verbeteren en versterken (concern)sturing mede in.

We benadrukken dat duurzaamheidsdoelen alleen haalbaar zijn als ze ook betaalbaar zijn. Energietransitie en klimaatmaatregelen zijn belangrijk, maar moeten uitvoerbaar en betaalbaar blijven voor onze inwoners en ondernemers. Rentmeesterschap vraagt verstandige keuzes, geen symboliek.

5. Samenlevingsgericht bezuinigen en betrouwbaar bestuur

Voorzitter,

De weg naar een financieel gezonde toekomst gaat onvermijdelijk gepaard met keuzes. Zero Based Budgetting en Kiezen voor de Toekomst hebben veel gevraagd van organisatie en uw raad. Nu is het tijd om ook écht keuzes te maken – niet eindeloos onderzoeken, maar uitvoeren.

CDA Meppel pleit voor samenlevingsgericht bezuinigen: besparen waar de maatschappelijke schade het kleinst is, en het sociaal domein zoveel mogelijk ontzien. Dat vraagt moed, realisme en betrokkenheid.

Tegelijk vragen we om nuchterheid: de afgelopen jaren waren financieel gunstig, met vooral incidentele meevallers waarmee we de reserves hebben aangevuld. Laten we dat niet vergeten. Gebruik dat gezonde verstand bij toekomstige besluiten.

Een betrouwbare overheid is er vóór haar inwoners, niet andersom. Daarin ligt onze opdracht als gemeenteraad: besluiten nemen met beide benen op de grond, met oog voor de lange termijn, en met het hart bij de mensen van Meppel.

Slot

Voorzitter,

Met deze programmabegroting zetten we de laatste stap in deze raadsperiode.

CDA Meppel blijft bouwen aan een Meppel dat we met trots kunnen doorgeven: een gemeente die samenhang kent, financieel gezond is en haar blik op de toekomst richt.

Dat is een mooie brug naar de opvolgende gemeenteraad en de generaties die na ons komen.

Namens de fractie van het CDA Meppel wens ik het college, onze ambtenaren en alle partners in onze mooie gemeente wijsheid en zegen bij de uitvoering van deze begroting. Dank u wel, voorzitter.